

ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง
อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
Community Potential in the Development of Yonwithi
Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong
Han District, Udon Thani Province

สรัญญา เจริญศิริ^{1*} และศรัณย์ เจริญศิริ²
Saranya Charoensiri^{1*} and Saran Charoensiri²

Received : June 29, 2023; Revised : July 17, 2023; Accepted : July 17, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยใช้การศึกษาทั้ง การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งหมด 367 คน โดยการใช้สูตรของ Yamane's โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์

¹⁻²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี; Faculty of Humanities and Social Sciences, Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : saranya.ju@udru.ac.th

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.53>

ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อเสนอแนะจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี นับว่าเป็นชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ การทอผ้า การจักสาน การปั้นหม้อเขียนสี รวมถึงอาหารพื้นบ้าน มีการวางแผนการท่องเที่ยว "ตามรอยดินคำอารยธรรมบ้านเชียง" เพื่อท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ของบ้านเชียง ณ บ้านอารโฮมสเตย์ อาหารพื้นบ้าน และอาหารต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ มีการประสานงานร่วมด้วยช่วยกันในการจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการระดมความคิดจากคนในชุมชน ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ เชื่อมโยงด้วยพลังบรรพบุรุษ วัด โรงเรียน และส่วนราชการ ในกิจกรรมสอดคล้องกันใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านศาสนา ด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และด้านการศึกษาวัฒนธรรมที่ดั่งงาม นอกจากนี้ในชุมชนบ้านเชียงยังมีศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นศูนย์เรียนรู้การทำนา ทำปุ๋ยหมัก ปลูกผักปลอดสารพิษ ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปั้นหม้อเขียนสี ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าอ้อมคราม ศูนย์เรียนรู้ด้านการออกแบบลายผ้า การมัดหมี่ การย้อมผ้าด้วยคราม การทอผ้า ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นได้สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน และมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ อาทิ กลุ่มปั้นหม้อเขียนสี กลุ่มโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มพ่อนรำ กลุ่มอาหารแปรรูป กลุ่มทอผ้าอ้อมคราม กลุ่มจักสาน กลุ่มมัดคุเทศก์ กลุ่มเลี้ยงปลา กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มทำเกษตรผสมผสาน มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกลุ่มต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.85) เมื่อศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.14 (S.D. = 0.85) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 (S.D. = 0.81) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านองค์กรชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 (S.D. = 0.84) ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords) : ศักยภาพ, การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, ชุมชนยลวิถี

Abstract

The purpose of this research was to study the community potential in the development of Yonwithi community tourist attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province and to study the opinions of the people towards the development of the community potential in the development of Yonwithi community tourist attraction Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province. using a mixed research methodology both quantitative research and qualitative research. The sample group used in this research is the population in the area of Ban Chiang Sub-district Municipality, Nong Han District, Udon Thani Province, totaling 367 people, calculated by using Yamane's formula and setting a confidence level of 95%. Determine the proportion of the sample from the population, Stratified sampling. A questionnaire was used to collect data and analyze data using statistics, frequency, percentage, mean and standard deviation. The recommendations were analyzed by descriptive analysis.

The results of the study showed that the Ban Chiang community Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province It is considered a community that has the potential to develop a community tourist attraction. Local knowledge such as weaving, basketry, pottery making and painting, local food, a tour plan "Follow the black soil of Ban Chiang civilization" for cultural and creative tourism of Ban Chiang at homestays, Welcome tourists in various processes are coordinated together to help organize activities. By using the process of brainstorming from people in the community, joining together. co-responsible and share the benefits Linked by Palang Bowon, houses, temples, schools and government agencies. in activities that are consistent in 3 aspects, namely religion, sufficiency economy philosophy and the preservation of good culture in addition, in the Ban Chiang community there is a sufficiency economy learning center that serves as a learning

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi

Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.53>

center for farming, composting, and growing organic vegetables. Local Philosopher Learning Center/Local Wisdom paint pottery Indigo Dye Weaving Learning Center A learning center for cloth design, indigo dyeing, and weaving, which is the local wisdom that has been passed down to the present day. and establishing professional groups such as paint pottery groups cultural conservation homestay group, dance group, processed food group indigo-dyed weaving group, basketry group, tour guide group fish raising group mushroom cultivation group integrated farming group There is continuous development of personnel potential of various groups.

Opinions of the people towards the development of the community potential in the development of Yonwithi community tourist attraction Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province found that the overall image was at a high level with an average of 4.04 (S.D. = 0.85). When classified into aspects, it was found that natural resources and culture with the highest mean equal to 4.14 (S.D. = 0.85), followed by learning with an average of 4.05 (S.D. = 0.81) and the last rank is community organization The mean was 3.99 (S.D. = 0.84).

Keywords : Potential, Tourism Development, Yonwithi Community

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญของเศรษฐกิจในประเทศ กระตุ้นให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศไทยจากรายได้ของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าเป็นจำนวนกว่า 38,277,300 คน มีมูลค่าถึง 2,000,000 ล้านบาทเพิ่มจากปี 2560 ถึงร้อยละ 7.54 และคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยรวม 37.18 – 37.92 ล้านคน และจะมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติรวมมูลค่า 2.12-2.16 ล้านบาท นอกจากนี้ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวชาวไทยเอง ยังนิยมท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น โดยรายได้จากนักท่องเที่ยวชาว

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2023.53>

ไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 เป็นต้นมา เติบโตเฉลี่ย (CAGR) ในอัตราร้อยละ 17.42 ต่อปีจำนวนรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 1,068 ล้านบาท ทั้งนี้ตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยมีสัญญาณที่ดีตั้งแต่ในช่วงไตรมาสแรกของปีพ.ศ. 2561 เป็นต้นมา ถือได้ว่าการท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยในด้านของการพัฒนาเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งการท่องเที่ยวในปัจจุบัน มีกิจกรรมเกิดขึ้นอย่างมากมาเพื่อส่งเสริมหรือเป็นทางเลือกเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เดินทางมาท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดประเภทของการท่องเที่ยวไว้หลากหลายประเภท โดยแบ่งออกเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด น้ำตก ถ้ำ เกาะ แก่งต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยมากขึ้นและยังคงรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คงอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง อีกทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอีกด้วย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

การท่องเที่ยวโดยชุมชนนับเป็นการท่องเที่ยวที่สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ต่อชุมชน โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวมุ่งสร้างปฏิสัมพันธ์ และความผูกพันระหว่างเจ้าบ้านกับผู้มาเยือนผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงรากเหง้าของชุมชนเน้นความยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลระหว่างทรัพยากรการท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของสมาชิกในชุมชน รวมถึงสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับสมาชิกในชุมชน และก่อให้เกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ที่มีคุณค่ากับผู้มาเยือน ซึ่งการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน มักจะต้องมีการวางแผน การจัดองค์การ การนำการประสานงาน และการควบคุม โดยทุก ๆ กระบวนการเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมพัฒนา ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมประเมินผล (ณัฐพัชร มณีโรจน, 2560 : 25)

ปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมได้มีการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Economy) และผลักดัน “Soft Power” ความเป็นไทย และปรับเปลี่ยนบทบาทวัฒนธรรมสู่กระทรวงสังคมกึ่ง

เศรษฐกิจ ภายใต้แนวคิด “วัฒนธรรมทำดี ทำงาน ทำเงิน สร้างรายได้สู่ชุมชน” จึงดำเนินโครงการคัดเลือก 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” เพื่อคัดเลือกชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร ที่มีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยว จากชุมชนคุณธรรมฯ ทั่วประเทศ จำนวนกว่า 228 ชุมชน คัดเลือกให้เหลือเพียง 10 ชุมชน ที่มีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติ พร้อมประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงกว้าง เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอดและขยายผลความสำเร็จไปยังชุมชนอื่น ๆ ปลูกกระแสการท่องเที่ยววิถีชุมชน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เพื่อร่วมพลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน การดำเนินงานโครงการฯ เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าผลการคัดเลือก 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ประจำปี 2565 จำนวน 10 ชุมชน ซึ่งเป็นชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติ และมีผลการดำเนินงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ โดยมีชุมชนบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็น 1 ในจำนวน 10 ชุมชน (พีพีทีวี ออนไลน์, 2565)

จังหวัดอุดรธานี เป็นศูนย์กลางของภาคอีสานตอนบนที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากรวมทั้งมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประชาสัมพันธ์และได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด อีกทั้งจังหวัดยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะคำชะโนด อำเภอบ้านดุง ที่ในแต่ละวันจะมีนักท่องเที่ยวและนักเสี่ยงโชคจากทั่วสารทิศเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นจำนวนมากและนักท่องเที่ยวได้มีการบูชาพุ่ม เพื่อกราบสักการะองค์นาคาธิบดีศรีสุทโธ (เจ้าปู่ศรีสุทโธ) และเจ้าย่าศรีปทุมมา นอกจากนี้จังหวัดอุดรธานียังเป็นดินแดนที่มีอารยธรรมเก่าแก่แห่งหนึ่งของโลก ได้แก่ แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง (วิชชญา น้าใจดี และเพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ, 2561 : 3) ซึ่งตามแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้มีการจัดการด้านการท่องเที่ยว มีการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมเหมาะสม สิ่งอำนวยความสะดวก มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่เพื่อป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวรวมทั้งมีการจัดการด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินต่อนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง (แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี, 2561-2565 : 26-27) โดยชุมชนบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็นชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติ และ

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2023.53>

มีผลการดำเนินงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ ได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชน ยลวิถี กล่าวคือ ชุมชนที่มีพลัง บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) รวมขับเคลื่อนการทำงาน มีการท่องเที่ยววิถีชีวิตของชุมชนบ้านเชียง ซึ่งมีเส้นทางการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ทอผ้า จักสาน ปั้นหม้อเขียนสี มาเป็นจุดขาย และเปิดบ้านพักเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี และศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นที่เลือกเป็นกรณีศึกษา สามารถนำผลการศึกษาวิจัย ไปใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนได้ รวมทั้งผลการศึกษาวิจัยสามารถเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) โดยใช้การศึกษาทั้ง การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) คณะผู้วิจัยได้เลือกศึกษาชุมชนบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็นกรณีศึกษาโดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านดงเย็นหมู่ที่ 4, บ้านดงยางหมู่ที่ 6, บ้านศรีเชียงใหม่หมู่ที่ 9, บ้านพิพิธภัณฑหมู่ที่ 13 และ บ้านเชียงหมู่ที่ 1, 11, 12 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 4,381 คน (เทศบาล

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.53>

ตำบลบ้านเชียง, 2564) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ 367 คน โดยการใช้สูตรของ Yamane's ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น 95% และเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ตามลำดับ

ส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (key informant) ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ประธานกลุ่มโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์บ้านเชียง กลุ่มมัคคุเทศก์บ้านเชียง และกลุ่มผู้ประกอบการต่าง ๆ ในบริเวณตำบลบ้านเชียง ซึ่งพบว่าผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญที่เลือกสามารถให้ข้อมูลครบถ้วนเพียงพอ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลงานทางวิชาการ เอกสารการวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารจากชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกสารอื่น ๆ ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องและเหมาะสม

(2) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของชุมชนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา ศึกษาข้อมูลของชุมชนท้องถิ่น รวมถึงการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

(3) การสังเกตการณ์ (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วมในชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ หลังจากได้เก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับแล้วนำมาทำการลงรหัสข้อมูล (coding) แล้วจึงนำข้อมูลไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ได้แก่ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) โดยใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สำหรับการศึกษาคำความคิดเห็น ส่วนข้อเสนอแนะจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์เนื้อหาจากการตีความ สร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งจากเอกสาร

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2023.53>

การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ เทียบเคียงกับแนวความคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยง หาข้อสรุป โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลไปพร้อม ๆ กัน ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อช่วยให้ผลการวิเคราะห์ อยู่ในกรอบและแนวทางที่ถูกต้อง แล้วจึงนำไปเขียนรายงานต่อไป

ผลการวิจัย (Research Results)

1) ศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

ชุมชนบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่ใน ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน ห่างจากอำเภอหนองหานประมาณ 20 กิโลเมตร อยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดอุดรธานี ตามทางหลวงแผ่นดินสายอุดร-สกลนคร ห่างจากตัวจังหวัดอุดรธานีประมาณ 56 กิโลเมตร โดยลักษณะภูมิประเทศของตำบลบ้านเชียงนั้นตั้งอยู่บนเนินดินรูปไข่ เรียวยาวจากทิศตะวันออก ทอดไปทางทิศตะวันตก พื้นที่รอบนอกเป็นป่าโปร่ง ที่ราบ และทุ่งนาเป็นส่วนใหญ่ มีลำห้วยหลายสายไหลผ่าน ได้แก่ ห้วยหัวคน ห้วยกุดบักค้อ ห้วยยางสะแบง ห้วยน่าน้อย ห้วยนาค่า และห้วยดงยาง ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เป็นพื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัยประมาณ ร้อยละ 60 เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตร ร้อยละ 35 และพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ประมาณ ร้อยละ 5 โดยจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง มีจำนวนครัวเรือน 1,982 ครัวเรือน จำนวนประชากร 5,869 คน แยกเป็นเพศชาย 2,921 คน และเพศหญิง 2,948 คน (เทศบาลตำบลบ้านเชียง, 2564)

การท่องเที่ยวชุมชนบ้านเชียง มี 7 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 9 หมู่ที่ 11 หมู่ที่ 12 และ หมู่ที่ 13 ซึ่งกิจกรรมในชุมชน พิธีบายศรีสู่ขวัญ ต้อนรับผู้มาเยือน, ชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ฟ้อนระบำบ้านเชียง (รำไทพวน) และฝึกทำรำพื้นฐาน, เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สถานบ้านเชียง แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของชาวไทพวน, เรียนรู้การทำเครื่องปั้นดินเผา และเขียนสีลวดลายบ้านเชียง ณ กลุ่มผลิตภัณฑ์ปั้นหม้อเขียนไห, เรียนรู้การจักสาน, ทอผ้า และมัดย้อม นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมชมศาสนสถานที่สวยงาม อาทิ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง หลุมขุดค้นวัดโพธิ์ศรีใน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเทศบาลร่วมกับชุมชนในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวบ้านเชียง เช่น การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวกลุ่มอาชีพ

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi

Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.53>

เข้ากับการท่องเที่ยวมรดกโลกบ้านเชียง โดยมีกลุ่มอาชีพที่เข้าร่วม ได้แก่ กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มปั้นหม้อเขียนสี กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้า กลุ่มกลองยาว กลุ่มฟ้อนรำ และกลุ่มแปรรูปอาหาร

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวชุมชนบ้านเชียง ยังมีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว 12 เส้นทาง อันประกอบด้วย (1) ปู่ขุนเชียงสวัสดิ์ (2) ตลาดวัฒนธรรม (3) พิพิธภัณฑ์แห่งชาติบ้านเชียง (4) กลุ่มโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียง (5) กลุ่มปั้นหม้อเขียนสี (6) กลุ่มทอผ้าฝ้ายครามสีธรรมชาติ (7) เฮือนไทพวน (8) หลุมขุดค้นกลางแจ้งวัดโพธิ์ศรีโน (9) สวนเศรษฐกิจพอเพียง (10) อุโบสถดอกบัวกลางน้ำ วัดสันตินาราม (11) แหล่งดินดำอารยธรรมบ้านเชียง และ (12) กลุ่มจักสาน โคลนคราม น้ำสมุนไพร โดยมีการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชนกับแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นของจังหวัด หรือพื้นที่ใกล้เคียงชุมชนบ้านเชียงได้มีการจัดโปรแกรมนำเที่ยวภายในชุมชนหลายโปรแกรมเพื่อความยืดหยุ่นตามความต้องการของนักท่องเที่ยว อาทิ (1) โปรแกรมเส้นทางท่องเที่ยว (Route) 1 วัน “ไปวันเดียว เที่ยว 2 ดง” ไม่ค้างคืน (2) โปรแกรมเส้นทางท่องเที่ยว (Route) 2 วัน 1 คืน “ตามรอยดินดำ แหล่งอารยธรรมบ้านเชียง” (3) โปรแกรมเส้นทางท่องเที่ยว (Route) 2 วัน 1 คืน “ท่องเที่ยวชุมชนนิเวศวัฒนธรรมตำบลบ้านเชียง”

ส่วนกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียงมีกลุ่มอาชีพที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มอาชีพกับเทศบาลตำบลบ้านเชียง จำนวน 15 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มทอผ้า กลุ่มผลไม้แปรรูป เครื่องดื่มไวน์ กลุ่มแปรรูปผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ กลุ่มแกะสลักไม้ กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทยและผ้าใยบัวศิลปะ กลุ่มปั้นหม้อเขียนสี กลุ่มแปรรูปจากผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มกลองยาวพื้นบ้าน กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านเชียงก้าวหน้า กลุ่มตุ๊กตานางรำไทพวน กลุ่มแปรรูปไม้ไผ่ และกลุ่มจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

ด้านประเพณีและวัฒนธรรมชาวบ้านเชียงมีความเชื่อเรื่องผีและอำนาจเหนือธรรมชาติ ไม่ว่าจะผีฟ้า พญาแถนผีพ่อ ผีแม่ ผีบรรพบุรุษ อันเป็นที่มาของประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ประเพณีปฏิบัติต่อกันมา เช่น การนับถือผี ไหว้ผี หรือลงผี (การเข้าทรง) เมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทกับวิถีชีวิตของชาวบ้านเชียงมากขึ้น พิธีกรรมและประเพณีบางอย่างจึงได้มีการผสมผสาน แต่ยังมีบางส่วนที่รักษาไว้ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทพวน นอกจากนี้ชาวบ้านเชียงยังมีการดำเนินชีวิตและประกอบพิธีกรรม ส่วนใหญ่โดยยึดถือปฏิบัติตาม ฮีต 12 คอง 14 (ประเพณีทำบุญทางพระพุทธศาสนาประจำเดือนต่าง ๆ ทั้ง 12 เดือน ใน 1 ปี) ดังนี้ เดือนเจียง (เดือนอ้าย) การทำบุญเข้า

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิถีดี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2023.53>

กำ หรือเข้ากรรม เดือนยี่ การทำบุญคูณข้าว หรือ บุญคูณลาน เดือนสาม การทำบุญข้าวจี เดือนสี่ การทำบุญผะเหวด หรือบุญพระเวส เดือนห้า การทำบุญตรุษสงกรานต์ เดือนหก การทำบุญวิสาขบูชาและบั้งไฟ เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน ส่วนที่บ้านเชียง เรียกว่า "บุญปือบ้าน" เดือนแปด การทำบุญเข้าพรรษา และแห่เทียนพรรษา เดือนเก้า การทำบุญข้าวประดับดิน เดือนสิบ การทำบุญข้าวสาก เดือนสิบเอ็ด การทำบุญออกพรรษา เดือนสิบสอง การทำบุญทอดกฐิน นอกจากนี้ยังมีอาหารพื้นบ้าน เช่น ไล่กรอกสมุนไพร ต้มไก่บ้านใส่ใบมะขาม หมูแดดเดียว ลาบเป็ดบ้านเชียง และพัฒนาต่อยอดอาหารเพื่อการท่องเที่ยวโปรแกรม "ตามรอยดินคำอารยธรรมบ้านเชียง" เมนู "ข้าวผัดข้าแฉ่วหอมหวานบ้านเชียง" เป็นอาหารต้อนรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ ของบ้านเชียง ณ บ้านอาร์โฮมสเตย์ ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียงได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสารใช้สำหรับในครัวเรือน การปั่นหม้อและการทอผ้า ส่วนภาษาถิ่น ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียงส่วนมากร้อยละ 80 พูดภาษาไทยวน ซึ่งเป็นภาษาประจำท้องถิ่น

ขณะที่ความโดดเด่นประการหนึ่ง คือ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก OTOP อันได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง ที่มีจำหน่ายเฉพาะของจังหวัดอุดรธานีสามารถซื้อเป็นของฝากและของที่ระลึก ซึ่งเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงมีการเขียนลายเลียนแบบเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงเหมือนในอดีต แต่ละลายจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไป เช่น สายกันหอย ลายรูปสัตว์ และลายตามจินตนาการต่าง ๆ การเขียนลายหม้อบ้านเชียงแต่ละใบไม่มีการร่างต้นแบบขึ้นก่อน ใช้วิธีจดจำลายต่าง ๆ จากการพบเห็นเครื่องปั้นดินเผาภายในหมู่บ้าน นับเป็นความสามารถและความชำนาญเฉพาะของช่างเขียนลายหม้อบ้านเชียง

จากศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ส่งผลให้ได้รับรางวัลเกียรติคุณต่าง ๆ มากมาย อาทิ (1) กลุ่มโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์บ้านเชียง (ชุมชนบ้านเชียงอนุรักษ์อารยธรรมโบราณสืบสานวิถีไทยวน) ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Award) ครั้งที่ 13 ประจำปี 2556 ประเภทองค์กรสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว และยังได้รับคัดเลือกให้เป็นชุมชนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2) ได้รับรางวัลหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม อันดับที่ 1 การประกวดสุดยอดหมู่บ้านท่องเที่ยวชนบท ประจำปี พ.ศ. 2563 (Thailand Rural Tourism Award 2020) เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2563 (3) ได้รับโล่

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi

Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2023.53>

เกียรติคุณและประกาศนียบัตร รางวัลชนะเลิศ การประกวด “เส้นทางด้วยกิจกรรมท่องเที่ยว มุมมองใหม่ 2565” ชื่อผลงาน “เที่ยวอุดร นอนบ้านเชียง ออนซอนอีสาน ตามรอยดินคำอารยธรรม บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี” เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2565 (4) ได้รับการคัดเลือกให้เป็น 10 สุดยอดชุมชนคุณธรรมฯ ต้นแบบ เที่ยวชุมชนยลวิถี วันที่ 30 กรกฎาคม 2565 (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566-2570 เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี)

กล่าวโดยสรุป ชุมชนบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ การทอผ้า การจักสาน การปั้นหม้อเขียนสี รวมถึงอาหารพื้นบ้าน มีการวางแผนการท่องเที่ยว "ตามรอยดินคำอารยธรรมบ้านเชียง" เพื่อท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ของบ้านเชียง ณ บ้านอารีโฮมสเตย์ อาหารพื้นบ้าน และอาหารต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ มีการประสานงานร่วมด้วยช่วยกันในการจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการระดมความคิดจากคนในชุมชน ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ เชื่อมโยงด้วยพลังบรรพบุรุษ วัด โรงเรียน และส่วนราชการ ในกิจกรรมสอดคล้องกันใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านศาสนา ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการรักษาวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม นอกจากนี้ในชุมชนบ้านเชียงยังมีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์เรียนรู้การทำนา ทำปุ๋ยหมัก ปลูกผักปลอดสารพิษ ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปั้นหม้อเขียนสี ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าย้อมคราม ศูนย์เรียนรู้ด้านการออกแบบลายผ้า การมัดหมี่ การย้อมผ้าด้วยคราม การทอผ้า ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นได้สืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน และมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ อาทิ กลุ่มปั้นหม้อเขียนสี กลุ่มโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มฟ่อนรำ กลุ่มอาหารแปรรูป กลุ่มทอผ้าย้อมคราม กลุ่มจักสาน กลุ่มมัดคูกุเทศก์ กลุ่มเลี้ยงปลา กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มทำเกษตรผสมผสาน มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกลุ่มต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี ขึ้นไป จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมาคืออายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน คิดเป็น

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2023.53>

ร้อยละ 18.8 และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาคือปริญญาตรี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 และน้อยที่สุดคืออื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 รองลงมาคือค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 และน้อยที่สุดคืออื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับโดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่หมู่ 9 บ้านศรีเชียงใหม่ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 รองลงมาคือหมู่ 13 บ้านพิพิธภัณฑ์ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และน้อยที่สุดคือหมู่ 11 บ้านเชียง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 ตามลำดับ

สำหรับการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 (S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาต่อยอดอาหารพื้นบ้านเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น ใส่กรอกสมุนไพร ต้มไก่บ้านใส่ใบมะขาม หมูทอดแดดเดียว ลาบ เป็ดบ้านเชียง อยู่ในอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.35 (S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ชุมชนของท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การทอผ้า การจักสานและการปั้นหม้อเขียนสี มีค่าเฉลี่ย 4.22 (S.D. = 0.77) และน้อยที่สุด คือ ชุมชนของท่านต้องการนำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของชุมชนให้นักท่องเที่ยว เช่น เอือนไทพวนโบราณ อาคารบ้านไม้ กลุ่มโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียง มีค่าเฉลี่ย 4.01 (S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ด้านองค์กรชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 (S.D.= 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า องค์กรชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เช่น กลุ่มปั้นหม้อเขียนสี กลุ่มทอผ้าย้อมคราม กลุ่มจักสาน เป็นต้นอยู่ในอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.14 (S.D. = 0.84) รองลงมาคือ องค์กรชุมชนเชื่อมโยงด้วยพลังบวร บ้าน วัด โรงเรียนและส่วนราชการเทศบาลตำบลบ้านเชียง มีค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D. = 0.79) และน้อยที่สุด คือ องค์กรชุมชนมีการบูรณาการทำงานร่วมกันใน

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi

Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.53>

กิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ขณะที่ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ด้านการจัดการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 (S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนของท่านดำเนินงานภายใต้แนวคิดยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.08 (S.D. = 0.96) รองลงมาคือ ชุมชนของท่านมีการรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน เช่น การจัดงานมรดกโลก บ้านเชียง การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.03 (S.D. = 0.92) และน้อยที่สุด คือ ชุมชนของท่านยอมรับในความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ทำให้การอยู่ร่วมกันเป็นไปอย่างสงบสุข มีค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ด้านการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 (S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ชุมชนของท่านมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนภายนอกพื้นที่และนักท่องเที่ยวมาศึกษาเรียนรู้ ภายในศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนอยู่ในอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.14 (S.D. = 0.81) รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภายนอกได้เข้ามาสนับสนุนการทำงานภายในชุมชน เช่น งานมรดกโลกบ้านเชียง มีค่าเฉลี่ย 4.06 (S.D. = 0.84) และน้อยที่สุด คือ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คนในชุมชน และส่วนราชการเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.00 (S.D. = 0.77) ตามลำดับ

นอกจากนี้ในภาพรวม ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D. = 0.85) เมื่อศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.14 (S.D. = 0.85) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 (S.D. = 0.81) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านองค์กรชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 (S.D. = 0.84) ตามลำดับ

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgrisru.2023.53>

โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ต้องการให้คนรุ่นหลังอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้สืบทอดการทำอาชีพต่าง ๆ ต่อไป รวมทั้งต้องการให้มีการพัฒนา และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวชุมชน ทำให้ชุมชนมีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมวิถีชีวิตของไทพวนตลอดทั้งปี มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมในทุก ๆ ปี เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว มีหน่วยงาน หรือผู้นำที่รับฟังความคิดเห็น ในด้านการจัดกิจกรรมของแต่ละปีอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ขึ้นหม้อเขียนสีต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิถี ต่าบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีประเด็นที่น่าสนใจจะนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้แก่ (1) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม** ผู้นำชุมชนและชาวบ้านเชียง ได้ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียงและพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ตอบรับกับการจัดการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี อาทิ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า การจักสาน และการปั้นหม้อเขียนสี มาเป็นจุดขาย การเปิดบ้านพักเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ การนำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบวิถีชีวิตของไทพวน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม สิ่งเหล่านี้ทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมได้สัมผัสเสน่ห์ไทพวน ได้เรียนรู้เรื่องราวบริบทของคนในชุมชน ได้ชื่นชมการแสดงพื้นบ้าน อาหารพื้นบ้าน และเครื่องแต่งกายอนุรักษ์ไทพวน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การท่องเที่ยวในพื้นที่ของตำบลกุดช้าง ที่มีศักยภาพสูง ได้แก่ พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย และกีฬา และรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอนุรักษ์ มีกิจกรรมการล่องแพและกิจกรรมจากการดูแลช้างหรือปางช้าง เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ มีการเข้าถึงที่สะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านค้า ร้านอาหาร การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ก็พบมากเช่นเดียวกัน มีการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้ การท่องเที่ยวทั้งสองรูปแบบกลายเป็นการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในกลุ่มของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ (2) **ด้านองค์กรชุมชน** ชาวบ้านตำบลบ้านเชียง

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi

Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2023.53>

และองค์กรชุมชน ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผลิตสินค้าขึ้นมาวางจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว อาทิ การปั้นหม้อเขียนสี ผ้าयो้อมคราม เครื่องจักรสาน เป็นต้น เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้คนในชุมชน สร้างจุดเด่นให้กับสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้้องค์กรชุมชนมีการบูรณาการทำงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงานมรดกโลกบ้านเชียง การจัดกิจกรรมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยใช้การระดมความคิดจากคนในชุมชน ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์โดยมีการเชื่อมโยงด้วยพลังบวร บ้าน วัด โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐนันท์ สุวรรณวงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มอาชีพให้เป็นชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืนตามแผนยุทธศาสตร์สายใยรักแห่งครอบครัว : กรณีศึกษาบ้านนาดี-สร้างบง ตำบลผาสุก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พบว่า ชุมชนบ้านนาดี-สร้างบง คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันตลอดเวลา มีประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม มีภูมิปัญญาชาวบ้าน มีผู้นำที่มีความสามารถ และเมื่อมีปัญหาชุมชนมีกลไกทางสังคมที่ดีในการช่วยแก้ไข้ปัญหา ชุมชนมีทุนในชุมชนครบทุกด้านได้แก่ ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มอาชีพ นำมาสู่การมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา และศึกษาแนวทางที่เหมาะสม นำสู่การสร้างแผนปฏิบัติการและแก้ไข้ปัญหาให้เหมาะสม การดำเนินงานศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนและกลุ่มอาชีพบ้านนาดี-สร้างบงให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการผ่านการดำเนินงาน และ (3) **ด้านการเรียนรู้** เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี และคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์เรียนรู้การทำนา ทำปุ๋ยหมัก ปลูกผักปลอดสารพิษ ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ศูนย์เรียนรู้ปั้นหม้อเขียนสี ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าโย้อมคราม โดยมีเจ้าหน้าที่และวิทยากรให้ความรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนในชุมชน มีหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภายนอกเข้ามามีการสนับสนุนการทำงานภายในชุมชน เช่น งานมรดกโลกบ้านเชียง ทั้งนี้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ เช่น Facebook ให้ประชาชนภายนอกพื้นที่และนักท่องเที่ยวมาศึกษาเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิถีดี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgsirru.2023.53>

ภายในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ ปุณยวีร์ วิเศษสุนทรสกุล, ขวลิย์ณ กลาง, ชมพูนุช จิตติถาวร และ สหพันธ์ ตั้งเบญจสิริกุล (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า ในด้านการเรียนรู้ ชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา มีการอาศัยปราชญ์ชาวบ้านที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงความเป็นมาของชุมชนได้ มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แต่กิจกรรมการท่องเที่ยวโดยมากมักขาดการเชื่อมโยงกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คนในชุมชนมีความสามารถในการสื่อสารไม่ดีพอ หน่วยงานภาครัฐจึงให้การสนับสนุนชุมชนในการพัฒนาความรู้ของชุมชน เช่น เรื่องการสื่อสาร การใช้สื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ชุมชน การให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ที่เป็นระบบ เป็นต้น

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนยลวิถี ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านองค์กรชุมชน ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะ ผู้นำชุมชนและชาวบ้านในตำบลเชียง ได้ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียงและพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ตอบรับกับการจัดการท่องเที่ยว เป็นหลัก โดยเฉพาะวิถีชีวิตของชาวไทพวนและประเพณีอันดั่งงามต่าง ๆ สอดคล้องกับ อนันต์ คติยะจันทร์, ชนะพล ดุลยเกษม และสมพงษ์ แสนคุณท้าว (2563) ที่ได้ศึกษา การอนุรักษ์ชุมชนกับวิถีชีวิตชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมของชุมชนริมปากแม่น้ำห้วยหลวง จังหวัดหนองคาย พบว่า ชุมชนริมปากแม่น้ำห้วยหลวงมีความผูกพันทางด้านศิลปกรรมที่สูง และมี สิ่งที่เคารพศรัทธาที่เหมือนกัน ส่งผลให้เกิดเป็น จารีตวัฒนธรรมการช่วยเหลือร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อมีกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ประชาชนมีความร่วมมือกันในการร่วมทำกิจกรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดเตรียมรูปแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการท่องเที่ยวราคาประหยัด หรือการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบที่หรูหราพิเศษ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi

Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2023.53>

1.2 เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในเขตชุมชนบ้านเชียง จัดทำอาหารพื้นบ้าน เช่น ข้าวผัดข้าวจ้าวหอมหวานบ้านเชียง เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวทุกคนทั้งนักท่องเที่ยวที่ซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยว และไม่ได้ซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวได้ซึม เพื่อให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

1.3 เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนในเขตชุมชนบ้านเชียงสำนึกรักในบ้านเกิด ร่วมกันอนุรักษ์บ้านไทพวนดั้งเดิม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม เสน่ห์วิถีไทพวนที่เป็นเอกลักษณ์ของบ้านเชียง เพื่อคงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เยาวชนและนักท่องเที่ยวต่อไป

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของแต่ละบุคคล เพราะทำให้ทราบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบ้านเชียง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

2.2 ควรศึกษาถึงแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านเชียง เพราะทางเทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

2.3 ควรศึกษาศักยภาพของชุมชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถีอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับภาครัฐและภาคเอกชน ในการปรับปรุงคุณภาพในด้านต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2561 (Tourism Statistics 2018). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.mots.go.th/>. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2565.

จังหวัดอุดรธานี. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2561-2565. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [http://www.udonthani.go.th/Development_Plan61-65\(Recover65\).pdf](http://www.udonthani.go.th/Development_Plan61-65(Recover65).pdf). สืบค้น 15 กรกฎาคม 2565.

Citation : สรัญญา เจริญศิริ และศรัณย์ เจริญศิริ. (2566). ศักยภาพชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนยลวิถี ตำบลบ้าน

เชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2023.53>

- เจตนา พัฒนจันทร์. (2562). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนวัดตาล ตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉันทิชา วรรณณอม. (2552). อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- ณัฐนันท์ สุวรรณวงศ์. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชน และกลุ่มอาชีพให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง และยั่งยืนตามแผนยุทธศาสตร์ สายใยรักแห่งครอบครัว : กรณีศึกษาบ้านนาดี-สร้างบง ตำบลผาสุก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism Management). วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ. 13(2) : 25-46.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2550). การท่องเที่ยวโดยใช้ชุมชนเป็นฐานจุดเริ่มต้นของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการประชุมเทศกาลการท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- บุญยวีร์ วิเศษสุนทรสกุล, ชวลีรัตน์ กลาง, ชมพูนุช จิตติถาวร และสหพันธ์ ตั้งเบญจสิริกุล. (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารรัชต์ภาคย์. 14(34) : 31-43.
- พีพีทีวี ออนไลน์. (2565). เปิดชื่อ 10 ชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ประจำปีนี้ เที่ยวได้ในทุกมิติ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.pptvhd36.com/news>. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2565.
- พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจด์. (2553). การท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ลีลาภรณ์ นาครทรรพ. (2538). ตัวชี้วัดสำหรับงานพัฒนาชนบท : ประสบการณ์จากนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- วิชชญา น้ำใจดี และพีเชษฐ์รัตน์ ไสยสมบัติ. (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในนโยบายการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม:กรณีศึกษา บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. 7(2) : 283-294.

Citation : Charoensiri, S. and Charoensiri, S. (2023). Community Potential in the Development of Yonwithi Community Tourist Attractions Ban Chiang Subdistrict, Nong Han District, Udon Thani Province.

Journal of Local Governance and Innovation. 7(3) : 135-154;

DOI : <https://doi.org/10.14456/jlgisru.2023.53>

- วัฒน์จิรัชย์ เวชชินินนาท. (2559). การเสริมสร้างศักยภาพทางการตลาดเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านนาดี-สร้างบง ตำบลผาสุก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- วิมล จิโรจพันธ์, ประชิต สกฤษพัฒน์ และอุดม เขยกิจวงศ์. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2537). สังคมวิทยาชุมชน: หลักการศึกษาวิเคราะห์และปฏิบัติงานชุมชน. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนันต์ คติยะจันทร์, ชนะพล ดุลยเกษม และสมพงษ์ แสนคุณท้าว. (2563). การอนุรักษ์ชุมชนกับวิถีชีวิตชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมของชุมชนริมปากแม่น้ำห้วยหลวง จังหวัดหนองคาย. วารสารปัญญาภิวัฒน์. 12(1) : 280-290.
- อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 4.0 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

